

Băicuș (Buzău) și Georgeta Nichifor (Babadag), din grupa instrumentiștilor impunându-se Sandu Vasile (fluier, nai — Buzău), Ionel Stoican (caval — Rîmnicu-Sărat), Ion Cordan (caval-Babadag) și Gheorghe Țintea (taragot — Brașov), cu bună tehnică instrumentală, acuratețe în intonație, expresivitate.

Fără îndoială, trecind peste unele minusuri semnalate în lipsa de originalitate și stil în repertoriul și calitatea vocală a unor soliști, în structura unor orchestre de acompaniament sau în calitatea oarecum îndoielnică a unor suite coregrafice, manifestarea „Tezaur de cîntec și joc românesc” de la Monteoru a însemnat un succes, înscriindu-se pe linia frumoaselor realizări de acest fel în peisajul artistic național.

Compozitorul Vasile Timiș, care a făcut parte din juriul galei, ne declara satisfăcut de calitatea ei: „Am participat cu mult interes la toate edițiile acestei sărbători a folclorului românesc. Țin să subliniez această frumoasă inițiativă a organizatorilor de a invita ansambluri folclorice din diferite zone ale țării care aduc pe scenă frumusețea, bogăția și varietatea dansurilor și muzicii noastre populare. Ca și în alți ani, și anul acesta ansamblurile participante au prezentat spectacole frumoase, închegate, pline de farmec și vioiciunea specifică artei populare. Dincolo de unele scăderi manifestate în evoluția scenică a unor ansambluri, atât în ce privește latura muzicală cât și cea coregrafică, formațiile de dansuri și soliști vocali și instrumentiști au încântat timp de nouă zile publicul spectator cu evoluțiile lor artistice”.

Meritul principal — încheiem noi — revine organizatorilor acestei tradiționale manifestări, Casei municipale de cultură din Buzău (director: Nicolae Răican), pentru stăruința și eforturile lor, cărora li se cuvin elogiul și mulțumirile noastre.

Gheorghe C. IONESCU

DISCUL

Confesiuni în limbajul Jazzului

Devenit în ultimii ani un adevărat creuzet spre care converg stiluri, forme și genuri muzicale ce par a-i fi străine, jazzul poate fi o materie muzicală sau doar sonoră insolită, ratind calea de acces spre public, intrind în impasul pe care nu l-a putut evita, spre exemplu, genul cameral contemporan — tributar deseori construcțiilor formale și căutărilor sonore ce îngădesc sau anihilează total simțirea vie, autentică, spontană. Cu toate că doritor de o muzică de jazz modernă în spirit și sonoritate, capabil să accepte și noutățile de limbaj mai greu accesibil, publicul prezent seri la rînd în sala în care se derulează un festival de profil va reacționa totdeauna pozitiv atunci cînd melodică inspirată, chiar înveșmîntată în armonii elaborate va exprima fidel bucuria și nevoia de a împărtăși auditorului exuberanța sau angoasa, stările de lumină sau de tristețe. Jazzul devine astfel o confesiune, un canal de comunicare direct, lipsit de distorsiuni. Asemenea gânduri și sentimente trezește de fiecă dată întîlnirea cu muzica lui Johnny Răducanu. Amintindu-și epoca ragtime-ului dominată de Scott Joplin, stilul pianistic sprintar-spiritual al lui Fats Waller, redînd cu o mai acută dar nicicum retorică melancolie celebrul „Round about midnight” de Thelonius Monk, sonorizînd „viziuni fugitive” în armonii fulgurante pe claviatura pianului, transpunînd în limbajul jazz-ului melos, ritm și etos autentic românesc — Jonny Răducanu rămîne consecvent stilului propriu ce înmănușează gustul rafinat al armoniei, originalitatea temelor, născute din talent și înțelegere profundă a spiritului jazzului și a muzicii tradiționale românești.

Aceste date esențiale ale personalității muzicianului apar cu sporită pregnanță la audierea celui de-al treilea disc din ciclul „Confesiuni” (editat de Electrecord în seria „Jazz” nr. 21). Cu excepția unei singure incizii, în care J. Răducanu aduce un „Omagiu jazzului” — artă căreia i s-a dedicat „trup și suflet” o viață întreagă —, toate piesele discului sînt compoziții originale ce-i aparțin, vădînd o nesecată creativitate, o matură și subtilă convertire a elementelor folclorului românesc la datele de limbaj proprii genului muzical pe care îl practică. Înfăptuit pe bazele unei profunde înțelegeri și capacități de exprimare a modalismului autohton și a specificității melodicoritmice a jazzului, contactul cu muzica lui Enescu, cu locurile, cu pianul maestrului de la Tescani a dat naștere unor teme deosebit de inspirate, ce reflectă (ca și improvizațiile corespunzătoare) trăsăturile melodice proprii muzicii lăutărești, interpretarea pianistică făcînd aluzie certă la stilul de cînt și timbrul inconfundabil al țambalului (*Cîntecul codrului*, *Nocturnă*). Deși influențe ale folclorului orășenesc de la noi s-au resimțit uneori de-a lungul timpului mai îngroșat decît se cuvenea în interpretările unora dintre jazzmenii noștri, trebuie subliniat că bunul gust, experiența, simțul măsurii, al echilibrului de care dă dovadă mereu Johnny Răducanu au ca rezultat teme și improvizații ce păstrează parfumul melodicii lăutărești, eliminînd orice element străin de artă autentică, legînd-o cu un admirabil rafinament (în cadrul aceleiași piese) de secvențe ce-și reclamă trama armonică din contextul jazzului modern. Ca și în cazul precedentelor confesiuni discografice, muzicianul se dovedește un estet al armoniei, implicînd desfășurării sonore pe verticală consonanțele clasicismului jazzului și efectele coloristice ale cromiei de sorginte debussistă. Dacă armonia (element fundamental al jazzului) mai pare a fi încă neglijată în favoarea formulelor ritmice și melodic-improvizatorice facile la care recurg destui instrumentiști de pretutindeni, iată că Johnny Răducanu perpetuează, înobilează cîntul melodic cu înlănturi armonice prețioase în cel mai bun sens al cuvîntului (*Amintirea*, *Reverie* etc). Și pentru că prin „cînt” am ajuns la elementul melodic al creației protagonistului, se cuvine evidențiat numărul sporit (comparativ cu anterioarele discuri de pian solo) al temelor de mare inspirație, ce se impregnează cu ușurință memoriei, fie că e vorba de subiecte melodice vioaie, expuse în ritm pregnant (*Dansul horbotei*) fie că e vorba de balade și songuri în care tema melodică — întrupată din poezie, noblețe, sinceritate și tristețe ades transformată în dramatism — dobîndește calități ce o plasează în contextul celor mai frumoase compoziții de acest gen existente pînă acum (*Octombrie song*, *Nocturnă*). Mai mult decît precedentele confesiuni, ultimile oferite cu generozitate publicului au un pronunțat caracter atractiv: farmecul melodic, feeria armonică, savoarea jocului pianistic (cu acel caracteristic rubato aducînd surpriză și expresivitate cîntului melodic) — toate acestea lasă celui ce ascultă o profundă impresie, captivîndu-l.

Nu știm ce ne va oferi muzicianul pe viitorul album discografic; dar știm că pe parcursul celor trei decenii de prezentă creație, incitantă în domeniul jazzului, Johnny Răducanu a compus multe teme înscrise patrimoniului de perenă valoare, a înregistrat sute de piese de muzică ușoară, și, mai ales, de jazz (în calitate de contrabasist — considerat ani la rînd cel mai bun, un virtuos al instrumentului în jazzul românesc) încît s-ar cuveni o antologie pe disc a celor mai frumoase creații și interpretări ale sale — premiul acordat de A.T.M. pe anul 1985 „pentru impunerea valorilor originale ale jazzului românesc” fiind în acest sens un argument în plus. Să sperăm că timpul ne va aduce, într-o nu prea îndepărtată zi, acest dar.

A. V.